

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtak in volja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 3 K in za štiri leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hoče sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Katoški Makovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5, — Rokopisni se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petivrstne za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Ne zapre reklamacije so poštnine proste.

Katoliški shod jugoslovanske mladine

ob 10letnici slov. kat. akad. tehn. društva „Zarja“ dne 24., 25., 26. in 27. avgusta 1911 v Ljubljani.

Spored:

I. Dne 24. avgusta:

Ob 3. uri popoldne: Občni zbor „Slovenske dijaške zveze“.

Ob 4. uri popoldne: Občni zbor „Slovenske Straže“.

Ob 8. uri zvečer: Pozdravni večer, ki ga priredi Slov. kat. akad. tehn. društvo „Zarja“.

II. Dne 25. avgusta:

Ob 9. uri dopoldne: Sv. maša.

Ob 9. uri dopoldne: Slavnostno zborovanje ob 10letnici Slov. kat. akad. tehn. društva „Zarja“.

Ob 3. uri popoldne: Zborovanje dijaštva v odsekih.

Ob 7. uri zvečer: Akademija, ki jo priredi „Hrvatski djački savez“, nato predstava, ki jo priredi slovenski abiturijentje.

III. Dne 26. avgusta:

Ob 8. uri dopoldne: Vzoredna zborovanja: 1. Skupno zborovanje dijaštva. 2. Delegacijsko zborovanje: a) Mladiških zvez, b) Marijinih družb, c) „Orlov“, d) Društva rokodelskih pomočnikov.

Ob 11. uri dopoldne: Občni zbor „Slov. krščanske soc. zveze“.

Ob 3. uri popoldne: Občni zbor „Lige slovenskih katoliških akademikov“.

Ob 5. uri popoldne: Skupno zborovanje vseh mladinskih organizacij.

Ob 8. uri zvečer: Vzoredno: a) Komerz „Lige“, b) Predstava v „Ljudskem domu“.

IV. Dne 27. avgusta:

Ob 8. uri dopoldne: „Sprevodk sv. maši.“

Ob 9. uri dopoldne: Sv. maša na Kongresnem trgu.

Ob 10. uri dopoldne: Manifestacijski obhod.

Ob 10. uri dopoldne: Ljudskitabor.

Ob 4. uri popoldne: Javnateljstvo „Orlov“.

Ob pol 7. uri zvečer: Nastop zveze peskih zborov „Slov. kršč. soc. zveze“, aranžira Slov. glasbeno društvo „Ljubljana“.

Državni zbor.

V ponedeljek, dne 17. julija se zopet odprejo vrata državne zbornice. Dopoldne ob 11. uri se odpre poslanska zbornica, popoldne ob 3. uri gosposka zbornica. Dve avstrijski zastavi boste vihrali pred palačo v znamenje, da so zopet zbrani v njej avstrijski postavodajalci.

Drugokrat stopi skupaj poslanska zbornica, odkar voli ljudstvo na podlagi splošne in enake volilne pravice. V prvi ljudski zbornici je bila krščansko-socialna stranka najmočnejša. V drugi ljudski zbornici pa je najmočnejša svobodomiselna nemško-narodna stranka, ki jej vsled tega pripada vodstvo v zbornici.

Vse, kar je v Avstriji svobodomiselnega, gleda s posebnim zaupanjem na delo nemško-narodne stranke v novoizvoljeni zbornici. Tudi naši liberalni narodnjaki pričakujejo od svobodomiselnih Nemcev rešitve iz žalostnega položaja. Najprej zahtevajo nagobčnik katoliški cerkvi ali kancelarparagraf. Na prižnici naj bi duhovnik govoril le to, kar ne žali nobene liberalne duše. Ne kradi, ne goljufaj, ne slepari, ne odiraj, vse to in mnogo drugega bi se naj več ne slišalo raz katoliške prižnice, ker taki nauki ne ugajajo liberalnim pristašem.

Ako imajo enkrat duhovniki zamašena usta, potem bodo šli liberalci svojo pot naprej. Kakor je posneti iz sklepov različnih svobodomiselnih klubov, bodo prišli tudi s predlogom o ločitvi zakona in o razkristjanjenju šole.

Na Francoskem in Portugalskem si svobodomiselni voditelji na nesramen način polnijo žepce z ljudskim denarjem. Ko so na Francoskem ugrabili cerkvi njeno, od vernikov v teku stoletij ji darovano premoženje, so marsikateri nedolžni ljudje mislili, da se bo premoženje porabilo za šole, bolnišnice in dobrodelne zavode, toda vse so ugrabili in pokradli svobodomiselni advokati in sodnijski uradniki. Ti so obogateli, a ljudstvu se nalagajo novi davki za šole in dobrodelne namene.

Po teh razmerah se cedijo sline našim liberalcem. Odiranje in goljufanje sedaj vendar ne gre ta-

ko lahko. Za to pa mora priti drug zaroč, ki bo zamašil usta katoliški cerkvi in postavil svobodomiselce za ljudske voditelje. Razločeni zakoni naj bi nam dali slabo vzgojene, podivjane otroke, katere bi potem še brezverske šole pripravile za sposobno orožje svobodomiselnim voditeljem. Vodil bi se ljut boj proti klerikalnemu zmaju, in med tem, ko bi se streljalo na zmaja, bi svobodomiselni voditelji neopaženo ropali žepce ubogega ljudstva.

Gotovo je, da bodo svobodomiselci v sedanjem državnem zboru hoteli imeti protiverski in proficerkveni boj. Toda drugo vprašanje je, ali se jim bo ta boj posrečil. Poslanci Vseslovenske ljudske stranke bodo gotovo stali na straži ter skušali odvrniti vse napade svobodomiselcev na žepce in versko mišljenje avstrijskih katoliških narodov.

Slovensko ljudstvo je lahko ponosno, da je dalo zbornici razmeroma največ bojevnikov za vero in dom avstrijskih narodov proti svobodomiselnim roparskim naklepom.

Politični ogled.

— Cesar je odpotoval v Išč. Cesar se je pripeljal dne 8. t. m. z dvornim vlakom ob 1. uri 30 minut v Išč. Cesarja so v Išču slovesno sprejeli. Cesar izgleda prav dobro. Njegov glas je krepak, vojašk.

— V Avstriji vse z zanimanjem pričakuje, kako se bodo razvile razmere v novem državnem zboru. Na Dunaju se že vrše in se bodo vršila posvetovanja posameznih strank, da se zavzame stališče k položaju. — Nemški krščanski socialci, ki so jih zadnje volitve marsikaj naučile, so se začeli živahno gibati in hočejo svojo stranko na novo pomladiti. Na čelo novega gibanja je stopil prejšnji trgovinski minister dr. Weißkirchner. — Alpski nemško-nacionalni poslanci so osnovali lastno zvezo v državni zbornici, kateri načeljuje znani Dobernig.

— Med Nemčijo in Francijo so se napeti odnosi radi Maroka v zadnjem tednu precej izboljšali. Med tem, ko je bilo v pričetku zadnjega tedna razpoloženje zelo nevarno, zagotavljate sedaj obe državi, da hočete mirnim potom rešiti sporna vprašanja.

V Srbiji je ministrska kriza rešena. Novi ministrski predsednik je dr. Milovanović. Prej so bile zastopane v ministrstvu obe najmočnejši stranki, staro-

PODLISTEK.

Presenečenja.

(Dalje.)

„Na pol in pol,“ bil je odgovor.

„No, potem Vam na Vaše vprašanje odgovorim. Presedel sem ravnokar štiri mesece zapora, in teh se mi ni treba sramovati. Pravijo mi šerif, ker sem „delal“ nekoliko časa kot sleparski policaj, razumete? To je najboljša krinka in tej se ljudje vsedejo vedno na lim.“

Mož z obližem ga je ostro pogledal. „Vam verjamem,“ je dejal. „A k temu potrebujete izkaznice. Jo imate?“

Serif se je smejal.

„Ne samo to, se pomožne konstablerje, ako potreba. Moj zadnji čin.“

„Nadaljujte, prosim.“

„O tem drugokrat,“ odvrnil je šerif. „Jaz Vas ne poznam — Vi me razumete —“

„Well, šerif, Vi mi ugajate, seznaniti se moramo bolje. Bova enega skupaj spila.“

„K temu sem vedno pripravljen.“

Cel večer sta presedela v skupni družbi; vedno zaupnejši je postajal šerif in pripovedoval dogodke svojega življenja. Z dopadajenjem ga je mož z obližem opazoval.

„Vi ste moj mož,“ dejal je naposled. „Pri tem ostane, da se seznanimo bolj natanko.“

„Imate kako delo za me?“

„Mogoče, toda o tem govoriva drugokrat.“

Drugi dan sta se zopet sešla, ravno tako tretji večer. Tokrat je pa šerif v njega silil, naj mu pove, kaj namerava.

„Jaz moram nekaj začeti, ker potrebujem denarja. Ako imate kaj za me, mi naravnost povejte, sicer se moram obrniti kam drugam.“

„Moj načrt potrebuje zanesljivega, poštenega moža,“ bil je odgovor.

„Poštenega? In tega iščete tukaj?“

„Razumite me prav. Pravim poštenega nasproti svojemu drugu.“

„Aha!“

„Kako naj vem, da naj Vam zaupam?“

„Vprašajte Izaka, on me dobro pozna.“

Tujec je poklical gostilničarja k sebi in se kratko z njim razgovarjal. Zadovoljen se je vrnil na svoj sedež. „Vse je v redu. Jaz se moram odločiti še danes. Poslušajte torej. Veste, kaj je banka?“

Serif je pritrdil. „Mislim, da.“

„Predstavite si torej, da je ustanovilo več oseb banko. Denarja kar dežuje v njo. Ko imajo neko gotovo svoto vkup, jo pa odkurijo.“

„Izvrsten načrt,“ zamrmral je šerif.

„Tako vsaj je dogovorjeno. Med ustanovitelji banke je pa eden, ki si sam pri sebi misli: Čemu bi jaz s svojima tovarišema še delil? Ali bi ne mogel vsega obdržati sam? To, vidite, je moj naklep.“

„Dobro, razumem. Zakaj jo pa ne popiha z denarjem?“

„Ker ne more. Denar se nahaja v blagajni, ki je pred ognjem in pred tatovi varna, a do blagajne ima vsak po en ključ. Razun tega čuva blagajno ponoči zanesljiv čuvaj, po dnevi so pa vedno vsi trije delničarji skupno tam. Drug drugemu ne zaupa.“

„Razumem sedaj. Ste li Vi eden od teh treh. Čemu niste te kupčije že v začetku sami pričeli?“

„Zato, ker nisem imel sam dosti denarja. Razun tega sem pa na vsak način potreboval tovariše.“

„Na kak način naj Vam torej pomagam? Da vlomim v blagajno?“

„Ne. Poslušajte. Vzemiva slučaj, da hočejo ti trije delničarji prihodnji ponedeljek odpotovati. Denar v blagajni si hočejo razdeliti ob 6. uri, ko končajo uradne ure. To bi se pa ne moglo izvršiti, ko bi prišla vmes nagloma zapreka — —“

„Kaka zapreka?“ vprašal je šerif.

„Ko bi n. pr. ravno v trenutku, predno si hočejo denar razdeliti, prišel policijski uradnik z nekoliko konstablerji, bi zaplenil blagajno, lastnike banke pa v imenu postave aretoval...“

„Izvrstna misel... in ta uradnik naj bi bil jaz?“

„Vi ste ravno pravi mož za to. Vaša postava ima tako nekaj vojaškega, policijskega na sebi. Se maska k temu.“

„Za to se ne bojte.“

„In legitimacija.“

„Jo tudi imam.“

„Preskrbeti si morate na vsak način dva dobra pomagala za slučaj, da bi se hotela moja tovariša braniti. Sicer ne verujem, ampak mogoče je vse.“

„Vse bo preskrbljeno.“

„Obljubite vsakemu 50 dolarjev. Ljudem ni treba vedeti, za kaj se gre.“

„Ne bojte se, to bo moja skrb. Meni se je še marsikaj drugega izvrstno posrečilo. Toda glavna stvar: koliko dobim jaz?“

„Vam dam, ako se vse posreči, 50.000 dolarjev.“

Serif je bil veselja iz sebe. „Izvrstno, izvrstno, torej kje in kedaj me bo potreba?“

„Postavite se v ponedeljek popoldne ob 5. uri z Vašimi ljudmi ravno tam, kjer se križata Broadway in 5. avenue, na Madison Square; tam zveste natančneje poročilo.“

„Jaz bom točno na svojem mestu.“ Segla sta si v roke in mož z obližem ostavil je previdno zakotno gostilno...“